

การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน
ของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต 4*

EVALUATION OF MORAL AND ETHICAL DEVELOPMENT PROJECT
FOR STUDENTS OF BANRONGLEK SCHOOL,
NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 4

อรรถพล เกิดด้วยทอง

Auttapon kerdduitong

รัฐพร กลิ่นมาลี

Rattaporn Klinmalee

นพรัตน์ ชัยเรือง

Nopparat Chairueang

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Sri thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: 6355701059@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินบริบท 2) ประเมินปัจจัยนำเข้า 3) ประเมินกระบวนการดำเนินงาน และ 4) ประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ผู้ประเมินกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ได้แก่ ครู ผู้บริหารโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครองโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวนทั้งสิ้น 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 4 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

* Received 1 September 2022; Revised 7 March 2023; Accepted 8 March 2023

ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินผลด้านบริบท โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
3. การประเมินด้านกระบวนการดำเนินงาน โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
4. การประเมินด้านประเมินผลผลิต โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, คุณธรรม, จริยธรรม, การพัฒนา

ABSTRACT

The objective of this project assessment to 1) Assess the context 2) Assessing the inputs 3) Evaluate the operating process and 4) Evaluate the productivity of moral and ethical development project for students of Banronglek School Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4. The sample group used in this assessment, The assessors determined the sample by using the finished table of Krejcie and Morgan. The stratified random sampling consisted of teachers, school administrators, students and parents at Banronglek School Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4 with 302 people. The assessment instrument is a questionnaire created by the assessor. It was a 5 level estimation scale. The statistics used to analyze the collected data were percentage, mean and standard deviation.

The results showed that:

1. Evaluation in the context of moral and ethical development project for students of Banronglek School Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4. Overall was appropriate at the highest level.

2. Import factors assessment of moral and ethical development project for students of Banronglek School Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4. Overall was is appropriate at a high level.

3. Evaluation of operational processes of moral and ethical development project for students of Banronglek School Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4. Overall was is appropriate at a high level.

4. Productivity evaluation of moral and ethical development project for students of Banronglek School Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4. Overall was appropriate at the highest level.

Keywords: Project Evaluation, Moral, Ethics, Development

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 54 ว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” จากคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 28/2559 เรื่อง ให้มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ได้มีคำสั่งไว้ในข้อ 3 ว่า “ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี ให้มีมาตรฐานและคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ในพระราชบัญญัตินี้ หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมาย และหลักการ มาตรา 6 ได้บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และหมวด 4 แนวการจัดการศึกษาตามมาตรา 22 บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ซึ่งมีความสอดคล้องกับมาตรา 24 ข้อ 5 ได้กำหนดไว้ว่า การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมถึงสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียน อาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ไว้สำหรับเป็นเครื่องมือในการกำกับทิศทางการปฏิบัติงานของส่วนราชการของสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีจุดเด่นประการหนึ่งของแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับนี้ คือ ในส่วนของเป้าหมายด้านคุณภาพที่ได้ให้ความสำคัญกับระดับความสำเร็จด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับความสำเร็จที่ชัดเจนในด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นพลเมืองของผู้เรียน เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนตามแผนดังกล่าวมีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) นอกจากนี้แผนพัฒนาการศึกษา ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ไว้หลายประการ เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และให้บรรลุผลสำเร็จด้านคุณภาพของผู้เรียน โดยในส่วนของยุทธศาสตร์ที่สองต่อพันธกิจด้านการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ / ประเภทยุทธศาสตร์ มีการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ยุทธศาสตร์ พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และกำหนดตัวชี้วัด “ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทุกระดับการศึกษาที่มีคุณธรรมจริยธรรม” เพื่อสะท้อนให้เห็นในการบรรลุผลสำเร็จภายใต้แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับนี้ จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องของคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) พบว่า ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดที่รับผิดชอบ หรือมีหน้าที่โดยตรงในการรวบรวม ศึกษาผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในมิติด้านความมีคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน ดังนั้นเพื่อให้การศึกษาดำเนินงานภายใต้แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ในตัวชี้วัด “ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีคุณธรรมจริยธรรม” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพและมีข้อมูลครบถ้วน ประกอบกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาโดยส่งเสริมสนับสนุนการสร้างจิตสำนึกในการรักษาสังแวดล้อม มีคุณลักษณะคุณธรรมจริยธรรมและนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ซึ่งการสร้างคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนเปรียบได้ว่าเป็นการบ่มเพาะจิตสำนึกด้านคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนที่จะเติบโตไปเป็นพลเมืองที่ดีและนำไปสู่สังคมที่ดีในอนาคต ซึ่งจะเห็นผลลัพธ์ได้มากน้อยเพียงใดนั้น ครูและบุคลากรในโรงเรียน ชุมชน ตลอดจนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องเห็นความสำคัญและมีจิตสำนึกร่วมกันในการสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

โรงเรียนบ้านโรงเหล็ก อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช จัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเน้นการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข คำนึงความสามารถ ความถนัดความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาาร่วมกันกับคณะครู

ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้วยการประชุม สอบถาม และการเยี่ยมบ้านนักเรียน รวมทั้งการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การประเมินด้านคุณธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีข้อบกพร่องในพฤติกรรม ด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามที่โรงเรียนกำหนด ได้แก่ 1) ความรู้ (K) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ทักษะ (S) นักเรียนสามารถปฏิบัติตนในด้านคุณธรรม จริยธรรม 3) ทศนคติ (A) นักเรียนเป็นผู้มีความตระหนักด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งอาจทำให้นักเรียนไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และได้มีผลกระทบต่าง ๆ ต่อโรงเรียนและตัวนักเรียนตามมา

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้ประเมินจึงมองเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม จึงได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาให้นักเรียนเป็นพลเมืองที่ดี มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นไทย เป็นที่พึงประสงค์ของโรงเรียน ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ การประเมินผลโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียน บ้านโรงเหล็ก ในครั้งนี้ผู้ประเมินโครงการได้เลือกใช้การประเมินแบบชิปปี้ (CIPP MODEL) เป็นแนวทางในการประเมินที่ครอบคลุมการประเมินทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต เพื่อให้รายละเอียดต่าง ๆ ช่วยในการตัดสินใจ เกี่ยวกับโครงการอีกด้วย เป็นแบบการประเมินความก้าวหน้าเพื่อบ่งชี้จุดเด่น จุดด้อย ของโครงการ สามารถนำผลไปปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินด้านบริบทที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4
2. เพื่อประเมินด้านปัจจัยนำเข้าที่ใช้ในการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4
3. เพื่อประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4
4. เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการประเมินผลโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มจากปีการศึกษา 2564 จำนวน 933 คน ประกอบด้วย

- 1.1 ครู โรงเรียนบ้านโรงเหล็ก จำนวน 25 คน
- 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน
- 1.3 นักเรียนโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก จำนวน 453 คน
- 1.4 ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก จำนวน 453 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินผลโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ได้แก่ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางการ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. , 1970) แล้ว ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มจากปีการศึกษา 2564 จำนวน 302 คน ประกอบด้วย

- 2.1 ครู โรงเรียนบ้านโรงเหล็ก จำนวน 23 คน
- 2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน
- 2.3 นักเรียนโรงเรียนบ้านโรงเหล็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 217 คน
- 2.4 ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก จำนวน 60 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล สำหรับการประเมินโครงการในครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม ดังนี้

แบบสอบถามที่ผู้รายงานได้สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 4 ชุด ใน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ดังนี้

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้รายงานได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

ผู้รายงานได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 ครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการ และวิธีการประเมินโครงการแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ

2. ศึกษาทบทวน และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน

3. วิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน

4. สร้างแบบสอบถาม โดยผู้รายงานได้สร้างขึ้นโดยได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และจากการศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

5. นำแบบสอบถาม เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของสำนวนภาษาแล้วนำมาปรับปรุงให้ถูกต้อง

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด หาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบกับเกณฑ์ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.67 - 1.00

7. จัดพิมพ์เครื่องแล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านโรงเหล็ก ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ทำบันทึกข้อความถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลไปยังกลุ่มตัวอย่าง

2. ส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ได้แก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา นักเรียนและผู้ปกครอง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม และให้ส่งแบบสอบถามตามที่กำหนด

3. เมื่อครบกำหนดส่งคืนแบบสอบถาม ให้ติดตามทวงถามแบบสอบถามชุดที่ไม่ได้รับกลับคืน ไปยังกลุ่มตัวอย่าง

4. ได้รับแบบสอบถามกลับคืน ดังนี้

4.1 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากครู จำนวน 23 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.2 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.2 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากนักเรียน จำนวน 217 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.3 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากผู้ปกครอง จำนวน 60 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้รายงานนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับที่ได้รับคืน

2. หาค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นรายชื่อและรายด้าน หาค่าเฉลี่ย แปลความหมายข้อมูล เทียบกับเกณฑ์เฉลี่ย

3. สรุปข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินโครงการในแต่ละด้านที่เป็นแบบสอบถาม ปลายเปิด มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และหาความถี่ของการตอบแบบสอบถามและเขียนรายงานเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินผลด้านบริบท โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. การประเมินด้านกระบวนการดำเนินงาน โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. การประเมินด้านประเมินผลผลิต โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้ประเมินจะกล่าวถึงประเด็นที่ได้ค้นพบจากการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 มีการบริหารจัดการ ที่มีประสิทธิภาพ โดยอภิปรายจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

1. จากผลการประเมินด้านบริบท พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 มีความสัมพันธ์กับนโยบายของรัฐ และกระทรวงศึกษาธิการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการของโครงการให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน เหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียน สภาพความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และศักยภาพและทรัพยากรของโรงเรียนและชุมชน มีหลักการ และมีการกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ชัดเจน นำไปปฏิบัติได้จริงและสามารถแก้ปัญหาและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องผลการประเมินกับผลการประเมินของ รุกฤต อัจฉนาพิพัฒน์ ทำการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนบ้านนาง ใช้รูปแบบการประเมินตามแบบจำลองซิปปี (CIPP Model) ผลการประเมิน พบว่า การประเมินด้านสภาพแวดล้อม ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินโครงการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (รุกฤต อัจฉนาพิพัฒน์, 2560) ซึ่งสอดคล้องผลการประเมินกับผลการประเมินของ ชฎาพร เสนเผือก ทำการวิจัยรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ตามแนวการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนวัดปากว่า ปีการศึกษา 2559 พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด (ชฎาพร เสนเผือก, 2560) ซึ่งสอดคล้องผลการประเมินกับผลการประเมินของ อีรัตน์ ไกล้ำ ทำการรายงานการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โรงเรียนบ้านตระเปียงเตีย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินด้านสภาวะแวดล้อม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (อีรัตน์ ไกล้ำ, 2560)

2. จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการบริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการดำเนินการพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง ครูและบุคลากรมีเพียงพอ ให้ความสำคัญต่อโครงการ มีความตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรม มีความรู้และความสามารถเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม แต่มีการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอต่อความต้องการ และการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ อาทิตย์ สาทา ทำการวิจัยรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 อนุบาลเด็กน่ารัก พบว่า โดยภาพรวมทุกด้าน ตามความคิดเห็นของครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

และนักเรียนที่มีต่อการดำเนินการ โครงการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก (อาทิตย์ สาทา, 2558) ผลการประเมินสอดคล้องกับผลการประเมินของ จิรมาร์ตน์ ปุญญปัญญา ทำการวิจัยประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะ “ยอดนารีสตรีวิทยา” พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ตามความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (จิรมาร์ตน์ ปุญญปัญญา, 2557) ผลการประเมินสอดคล้องกับผลการประเมินของ อธิรัตน์ ใจกล้า ทำการรายงานการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โรงเรียนบ้านตระเปียงเตีย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมิน ด้านปัจจัยนำเข้า ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการ สถานศึกษาและนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (อธิรัตน์ ใจกล้า, 2560)

3. จากผลการประเมินด้านกระบวนการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก โรงเรียนมีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาโครงการ มีการประชุม วางแผนการดำเนินงาน การแต่งตั้งคณะทำงานผู้รับผิดชอบโครงการชัดเจน มีการพัฒนา บุคลากรที่รับผิดชอบโครงการให้ได้รับความรู้และทักษะในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ และดำเนินงานโครงการเป็นไปตามลำดับขั้นตอน มีกิจกรรมที่หลากหลายผู้บริหารสถานศึกษา ให้การนิเทศ ติดตาม ดูแล ให้คำแนะนำและให้กำลังใจในการทำงานประเมินผลและสรุปผลการ ดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบเพื่อวิเคราะห์และนำผลการประเมินโครงการมาแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินของ จิรมาร์ตน์ ปุญญปัญญา ทำการวิจัยประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ “ยอดนารี สตรีวิทยา” พบว่า ด้านกระบวนการ (Process) ตามความคิดเห็นของครู คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมากที่สุด (จิรมาร์ตน์ ปุญญ ปัญญา, 2557) ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินของ อาทิตย์ สาทา ทำการวิจัยรายงานการ ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 อนุบาลเด็กน่ารัก พบว่า โดยภาพรวมทุกด้าน ตามความคิดเห็นของครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน และนักเรียนที่มีต่อการดำเนินการ โครงการอยู่ในระดับมาก (อาทิตย์ สาทา, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินของ ชฎาพร เสนเผือก ทำการวิจัยรายงานการประเมินโครงการ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ตามแนวการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนวัดปากจำ ปการศึกษา 2559 พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดและ เมื่อพิจารณาประเด็นการประเมินที่ 4 ประเด็น รวม 22 ตัวชี้วัด พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งหมด (ชฎาพร เสนเผือก, 2560)

4. จากผลการประเมินด้านผลผลิต พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจาก นักเรียนมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ ความสนใจเห็นความสำคัญของโครงการส่งผลให้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ด้านคุณธรรม จริยธรรม สามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรม

ไปขยายผลแนวคิดจากกิจกรรมสู่การดำเนินชีวิตประจำวันและในอนาคต เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลแก่นักเรียนเป็นผู้มีความประพฤติดีมีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผล การประเมินโครงการของ พิชัย อันปัญญา การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยม ที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลบ้านสองนางโย การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อประเมิน โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาลบ้านสองนางโย โดยใช้การประเมินตามรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) ซึ่งประกอบด้วย การประเมินสถานะ แวดล้อม (Context) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input) การประเมินกระบวนการ (Process) และการประเมินผลผลิต (Product) ผลการวิจัยพบว่า ด้านผลผลิตโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (พิชัย อันปัญญา, 2554) ซึ่งสอดคล้อง กับผลการประเมินโครงการของ จิรมารัตน์ ปุญญปัญญา ทำการวิจัยประเมินโครงการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ “ยอดนารีสตรีวิทยา” พบว่า ด้านผลผลิต (Process) ตามความคิดเห็นของครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน โดยภาพรวมมีระดับการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (จิรมารัตน์ ปุญญปัญญา, 2557) และสอดคล้องกับผลการประเมิน โครงการของ ชฎาพร เสนเผือก ทำการวิจัยรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ตามแนวการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนวัดปากจำ ปีการศึกษา 2559 พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณา ประเด็น การประเมินที่ 4 ประเด็น รวม 22 ตัวชี้วัด พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินทั้งหมด (ชฎาพร เสนเผือก, 2560)

สรุป

การประเมินด้านบริบท มีความสัมพันธ์กับนโยบายของรัฐและกระทรวงศึกษาธิการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการดำเนินการ และระยะเวลา ดำเนินการของโครงการให้มีความ เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และนโยบายการจัดการศึกษา นำไปปฏิบัติได้จริง และสามารถแก้ปัญหาและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนให้ดีขึ้น ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการ ดำเนินการพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง ครูและบุคลากรมีเพียงพอ ให้ความสำคัญต่อโครงการ มีความตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรม มีความรู้และความสามารถเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม แต่ควรจัดการด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ให้เพียงพอและเครื่องมื่ออย่างเพียงพอ ต่อความต้องการ และสนับสนุนชุมชน ผู้ปกครองหน่วยงานต่างๆให้เข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น ผลการประเมินด้านกระบวนการ โรงเรียนมีการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการพัฒนาโครงการ มีการประชุมวางแผนการดำเนินงาน การแต่งตั้ง คณะทำงานผู้รับผิดชอบโครงการชัดเจน มีการพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการให้ได้รับ ความรู้และทักษะในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ และดำเนินงานโครงการเป็นไปตามลำดับ

ขั้นตอน มีกิจกรรมที่หลากหลายผู้บริหารสถานศึกษาให้การนิเทศ ติดตาม ดูแล ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจในการทำงาน และผลการประเมินด้านผลผลิต นักเรียนมีส่วนร่วมในการเข้าร่วม โครงการ ความสนใจเห็นความสำคัญของโครงการ ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ด้านคุณธรรม จริยธรรม สามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมไปขยายผลแนวคิดจากกิจกรรมสู่การดำเนินชีวิตประจำวันและในอนาคต เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่นักเรียนเป็นผู้มีความประพฤติดีมีคุณธรรม จริยธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรสนับสนุนให้ชุมชน ผู้ปกครองและหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 4 ให้มากยิ่งขึ้น
2. โรงเรียนควรจัดการด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 4
3. ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนมีภาวะผู้นำด้านคุณธรรม จริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการประเมินโครงการก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
2. ควรมีการประเมินผลการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ความยั่งยืน การถ่ายทอดส่งต่อ ของการดำเนินโครงการเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานในปีการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิมารัตน์ ปุญญปัญญา. (2557). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ “ยอดนารีสตรีวิทยา. เรียกใช้เมื่อ 30 กรกฎาคม 2564 จาก http://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=7784&bcat_id=16.

- ชฎาพร เสนเผือก. (2560). รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนตามแนว
การดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนวัดปากจำ. สงขลา: โรงเรียนวัดปากจำ.
- ฐกฤต อชฌาพิพัฒน์. (2560). การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนบ้านนาง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1. พัทลุง: โรงเรียนบ้านนาง.
- ธีรวัฒน์ ใจกล้า. (2560). รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
โรงเรียนบ้านตระเปียงเตีย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์
เขต 1. สุรินทร์: โรงเรียนบ้านตระเปียงเตีย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พิชัย อันปัญญา. (2554). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม
ที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลบ้านล่องนางไย. มหาสารคาม: โรงเรียน
เทศบาลบ้านล่องนางไย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- อาทิตย์ สาทา. (2558). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียน
เทศบาล 1 (อนุบาลเด็กน่ารัก) สังกัดเทศบาลตำบลหนองบัวแดง อำเภอนางรองบุรีรัมย์
จังหวัดชัยภูมิ. ชัยภูมิ: โรงเรียนเทศบาล 1.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. . (1970). Determining Sample Size for Research
Scillities. Education and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.